

	Véleményező	Vélemény	Mire vonatkozik?	Válasz
hatóság	OKTVF	Id. PDF	tematika, helyzetismertetés	Köszönjük az OKTVF-nek az előzetes tartalommeghatározáshoz, és magához a Stratégiához fűzött megjegyzéseit ajánlásait, amelyeket a környezeti vizsgálat lefolytatása során figyelembe vettük. A fogalmak használatát illetően az előzetes tartalommeghatározásban a 2/2005 Kormányrendelet mellékletét vettük alapul, magában a Stratégiában, és az itt használt fogalmak eltérnek. Egyetértünk azzal, hogy a különböző szakmák által használt értelmezéseket és fogalmakat egységesíteni szükséges.
hatóság	Dél-dunántúli KTVF	<p>A Magyar Természetvédők Szövetsége által a Nemzeti Vidékstratégiához (a továbbiakban NVS) készített környezetvédelmi vizsgálattal kapcsolatban a következő véleményt terjesztjük fel.</p> <p>Kockázatosnak ítéljük, hogy az egyes termék, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet követelményeivel ellentétesen nem rögzítették a vizsgálatok kezdetén az általános tematikai szempontokat, illetve a tervezési folyamat más részeihez való lehetséges kapcsolatokat.</p> <p>Természetesen tudomásul vehető, hogy a társadalmi vita után módosulhatnak a fenti szempontok, azonban a racionalitás megkívánja a tervszerű vizsgálati folyamatot. Az NVS-ben és a környezeti értékelésben is kiemelt szerepet kapott a természeti erőforrások védelme és a tájgazdálkodás, illetve a talajok minőségi védelme, így a feltárt ellenmondások ellenére pozitív eredményre vezethet a stratégia végrehajtása.</p> <p>Véleményünk szerint nagyobb hangsúlyt kellene adni a végleges mezőgazdasági művelés alól való kivonással járó kockázatnak. Az évi 5-7 ezer ha nagyságú termőföld kivonási tendenciát akár az NVS eszközeivel is kezelni kellene.</p> <p>Külön ki kell emelni a várhatóan igen pozitív eredménnyel járó ökológiai gazdálkodási programrészt, amely ösztönzők kidolgozásával támogatási lehetőségeket is biztosít.</p> <p>A táj- és agrár-környezetgazdálkodási program sikere érdekében javasoljuk a tájvédelem újraszabályozását Magyarországon.</p> <p>Hiányoljuk a Nemzeti szőlő- és borprogram keretei között a szorososan kapcsolódó vidéki turisztikai fejlesztés lehetőségeinek vizsgálatát. A falusi vendéglátás nem azonosítható a borturizmussal, ezért javasoljuk a külön vizsgálatát.</p>	NVS, SKV	<p>Az előzetes tartalommeghatározás a Kormányrendeletnek megfelelő módon megtörtént, és az véleményezésre megküldésre került az OKTVF részére, illetve a nyilvánosság is észrevételeket tehetett. A véleményezésre megküldött környezeti vizsgálati tanulmány azokat a munkarészeket hagyta kidolgozatlanul, amelyeket a társadalmi egyeztetés során kapott vélemények után lehet csak kidolgozni. Ezek a munkarészek pótlásra kerültek a végleges tanulmányban. A végleges kivonással kapcsolatos környezeti kockázatokkal egyetértünk, azzal a megjegyzéssel, hogy sokkal nagyobb kockázatnak tartjuk a mezőgazdasági művelési ágban lévő, de korábban kizáródott, és spontán regeneráló területek újraművelését, amelyről nem állnak rendelkezésre statisztikai adatok, hiszen az eredeti művelés visszaállítása történik meg. A tájvédelem újraszabályozásával egyetértünk, ez a Stratégia készítőinek lenne a feladata, erre felhívjuk a figyelmüket. A bor-, vagy falusi turizmus környezeti vizsgálatához nem állnak rendelkezésre minősíthető információk, sem mennyiségeket, sem minőségeket nem tudunk számba venni. Sajnos egyik turizmus-féleségnek sincsenek olyan specifikációi, amelyek alkalmasak lennének a környezeti teljesítmény javítására. Ugyanakkor köszönjük, hogy felhívták erre a figyelmet, javaslatot teszünk környezeti minősítő rendszer kidolgozásra. A NATURA 2000 erdőterületek ösztönzőrendszerének kialakítása megtörtént, lehetőség van ilyen területeken támogatás igénylésére pályázati rendszerben. Köszönjük az Ormánsággal kapcsolatos észrevételüket, felhívjuk erre a térségi programozók figyelmét.</p>

		<p>Az erdőprogram keretei között javasoljuk nagyobb figyelmet biztosítani a védett és a Natura 2000 területeken lévő erdőgazdálkodásnak és az ösztönzőrendszer korszerűsítésének.</p> <p>A térségi programokkal (pl.: Ormánság) kapcsolatban felhívjuk a figyelmet az egyes fejlesztések természetvédelmi kockázatára, amely elsősorban a turizmussal összefüggő infrastruktúra fejlesztés esetén okozhat problémát.</p> <p>A jelentős negatív környezeti hatások értékelésével egyetértünk és javasoljuk az NVS véglegesítése során a figyelembevételét.</p> <p>A fentiek figyelembevételével javasoljuk a környezeti vizsgálat folytatását, az értékelés véglegesítését.</p>		
hatóság	Közép-dunántúli KTVF	<p>2012. március 13-án érkezett, 14/1763-2/2012. levelére hivatkozva a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (továbbiakban: Felügyelőség) részéről az alábbi tájékoztatást adom:</p> <p>A Nemzeti Vidékstratégia az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. Rendelet (továbbiakban: Rendelet) 1. § (2) bekezdés hatálya alá tartozik és így a környezeti vizsgálat lefolytatása kötelező. Ennek megfelelően a Vidékfejlesztési Minisztérium a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény és a Rendelet előírásai alapján folytatja le a NVS környezeti vizsgálatát (továbbiakban: SKV).</p> <p>A Felügyelőség a SKV dokumentációhoz az alábbi véleményt nyújtja:</p> <p>Az NVS a vidéki Magyarország megújítását, megerősítését, élhetőbbé tételét tűzi ki célul, melyek megvalósulását a 2020. évig terjedő időszakra ütemezi.</p> <p>A véleményezési dokumentáció a fenntartható fejlődés szellemében készült figyelembe véve az uniós és nemzetközi kötelezettségeket is. A tervet illeszkedik továbbá egyéb stratégiai tervekhez is, mint pl.: a 2009-2014. tervidőszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP III) Nemzeti Természetvédelmi Alapterv, Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia stb.</p> <p>A SKV-ban szereplő célkitűzések összeegyeztethetők a környezetvédelmi célokkal. A Stratégia az erőforrások fenntartható használata mellett figyelembe veszi többek között a természeti erőforrások fenntartható használatát, a biológiai sokféleség megőrzését, a káros környezeti hatások</p>	SKV	<p>Köszönjük szépen a Felügyelőség gondos észrevételeit a vizsgálatához. A Felügyelőség több ponton nem értett egyet a vizsgálat megállapításaival. Ezek három téma köré csoportosíthatók: 7.1.1.4.8. trágyatározók műszaki védelmének folytatásánál megemlítjük, hogy differenciáltan kell eljárni, mert a műszaki létesítmények kiépítése és fenntartása átterhel a környezeti erőforrásokra. Pl. mélyalmos tartásnál, az keletkező hulladék szakszerű komposztálása főlegessé teszi a pótlólagos létesítmények kiépítését. A legtöbb véleményeltérés a szennyvíztisztítás megítélésben adódik. Nem vitatva, hogy a szennyvízelvezetés és tisztítás mentesíti a szervesanyagterheléstől a helyi befogadókat, a jelenlegi gyakorlat a teljes életciklust tekintve mégis terheli a környezetet. Javaslatunk célja, nem a szennyvíztisztítás problémáinak a feltátása, hanem a szennyvíz, nevezetesen a fekete szennyvíz keletkezésének a megelőzése az erre alkalmas vidéki környezetben prekomposztterek, kompakt komposztálós toalett alkalmazásával. Ennek környezeti haszna, hogy csökkenti az ivóvíz-felhasználást, nem szennyezi el a szállításra felhasznált ivóvizet, és szükségtelessé teszi annak megtisztítását. A jelenlegi szennyvízkezelési gyakorlat elfeledkezik arról, hogy a szennyvizet mi keletkeztetjük, és annak keletkezése megelőzhető. A keletkezett szennyvíz kezelése ezzel szemben állandó erőforrás bevonást, térfelhasználást igényel, és környezeti kibocsátást valósít meg a globális térben. Vagyis állandó átterheléseket hoz létre. Ráadásul átterhel a környezeti elemek között is, pl. részben mentesíti a talajt, talajvizet, felszíni vizet a nitrát-, nitritterheléstől, de helyette dinitrogén-oxid, metánnal terheli a levegő környezetet. Nem értünk</p>

csökkentését.

A vizsgálat elemzi a környezet jelenlegi állapotát, és meghatározza a környezet állapotát terhelő különböző ható tényezőket. A terv ezeket a környezetre ható tényezőket, az esetleges környezeti problémákat részletesen elemzi.

A környezeti értékelés a rendelkezésre álló adatoknak és a helyi adottságnak megfelelően tartalmazza a terv megvalósulásával környezeti hatást kifejtő tényezők, okok feltárását, a megvalósulás esetén várható környezeti hatásokat, a káros hatások elkerülésére, csökkentésére vonatkozó, szükséges intézkedéseket, illetve a lehetséges monitorozási javaslatokat.

A 3.5.3 pontban megfogalmazott a stratégiai értékeléséhez, a tevékenységből származó terhelések várható jelentősége tekintetében az alábbi észrevételeket teszem:

- A 7.1.1.4. pont 8. pontjának ellentétes hatások megállapításaival nem értek egyet. A trágyatárolók műtárgyainak megfelelő műszaki védelemmel történő ellátása véleményem szerint pozitív hatású, mert nem terheli túl a talajt és talajvizet a létesítmény környezetében. Amennyiben azt a talajba kívánják elhelyezni úgy megfelelő terület kiválasztásával mérnöki tervezéssel

meghatározhatóak a kihelyezés feltételei (mennyiség, idő...)

- A 7.2.1.2. pont 1 pontjában foglaltakkal részben egyet értek. Azonban megállapítható, hogy az arra alkalmas területeken az ingatlanok egyedi tisztító berendezéssel való ellátása szintén helyben tartja a vizet és a szerves anyagot, valamint víztakarékos rendszerek kiépítésére is alkalmas lehet, hiszen a megtisztított szennyvíz korlátozottan újrahasznosítható a háztartásban.

- A 7.2.1.2. pont 2 pontnak azon megállapításával, hogy növekvő környezeti terhelést okoz a lakások csatornahálózatra való rákötésének ösztönzése és a szabálytalan szikkasztók felderítése és szankcionálása, nem értek egyet. A hatás egyértelműen pozitív. Hiszen a teljesen tisztítatlan vizek talajba, talajvízbe való bejutása azok nitrátosodását, elszennyeződését okozza, ezáltal a vízkészlet hasznosíthatatlanná válik. Ennek megelőzése kizárólag a szabálytalan gyűjtők felderítése és szankcionálása a megfelelő megoldás. Azonban a közcsontra való rákötés mellett az arra alkalmas területeken engedni kell a szennyvizek egyedi házi kisberendezésben történő tisztítását, illetőleg a tisztított szennyvíz elhelyezését.

- A 7.2.1.3. pont 2 pontja szerinti záportárolók építése

egyed abban sem, hogy a szennyvíziszap nem terheli a talajt. A talajt nemcsak szennyezőanyagokkal lehet terhelni, de a szerkezetét is lehet károsítani, ami megváltoztatja a talajban folyó természetes dinamikákat. A harmadik tématerület a záportárolók kérdése, ahol mi úgy véljük, hogy ezek akkor lehetnek hasznosak, ha több szempontot is figyelembe vesznek egyszerre. Egy olyan záportároló, amely néhány hétig tárol csak vizet, nem fog stabil élőhelyként szolgálni. Ennek megoldásával javasoljuk a környezeti hasznok megsokszorozását.

véleményem szerint pozitív hatást fejt ki. A záportározó csökkenti az alatta lévő területeke záporvízzel való lökészerű terhelését, azt időben elnyújtja, így segíti a terület vízgazdálkodását.

Az egyes intézkedések hatásának mérlegelése a környezet fogadóképes elemeire c. 3.5.4 pontja tekintetében az alábbi észrevételeket teszem:

- A 83. oldal 7.1.1.5 pont 4. pontja szerinti tervek kidolgozását, a létesítmények fenntartása, karbantartása, az infrastruktúra működőképességének helyreállítása véleményem szerint nem okoz negatív hatást. Hiszen kidolgozható olyan terv mely a modern vízgazdálkodást segíti elő, a vízkészleteket a legkisebb mértékben veszi igénybe, a használt vizeket tisztítást követően helyben tartja.
- A 83. oldal 7.1.1.5 pont 5. pontja szerinti belvízvédelmi létesítmények fenntartása, közmunkaprogram indítása, a víz mennyiségére, ha a belvízvédekezés nem megfelelően átgondolt sajnos lehet kedvezőtlen hatású.
- A 84. oldal 7.2.1.2 pont 2. pontjára már korábban reagáltam.
- A 84. oldal 7.2.1.2 pont 3. pontja a vízre kedvező hatású, hiszen a megfelelő szennyvíziszap elhelyezéssel a talajvíz nem szennyeződik, a szerves anyag pedig az adott (nagyobb) területen tartható.
- A 84. oldal 7.2.1.2 pont 4. pontja szerinti természet közeli tisztítás, egyedi berendezések létesítése esetén a vízre gyakorolt hatása kedvező. Központi, településszintű tisztító telep létesítése is kedvező, ha az egy jól átgondolt vízgazdálkodással párosul.
- A 84. oldal 7.2.1.2 pont 5. pont negatív hatásával egyetértek, a víz és a tápanyag is elszállításra kerül az adott területről.
- A 84. oldal 7.2.1.2 pont 6. pont negatív hatásával nem értek egyet, indokait lásd a 4 ponthoz adott észrevételt.
- A 84. oldal 7.2.1.3 pontjaihoz véleményem megegyezik a 30. oldali 7.2.1.3. pontéval.

A Stratégia intézkedéseit külön-külön vizsgálva többnyire pozitív hatással vannak a környezetre, a negatív hatások pedig nem jelentősek, illetve a dokumentáció szerint a jelentős hatások elkerülhetők. Mindezekben túl figyelembe véve azt a tényt is, hogy a Stratégia nem ad meg konkrét területi lehatárolást, a stratégia megvalósulásának környezetre gyakorolt hatása nem adható össze az egyes

		<p>intézkedések megvalósulásának hatásaiból. Megjegyzendő továbbá, hogy egyes intézkedések hatása lehet egyszerre az egyik környezeti elemre negatív, míg egy másik környezeti akár elemre pozitív.</p> <p>Mindent egybevetve a Felügyelőség egyetért a dokumentáció azon megállapításával, mely szerint a stratégia megvalósulásától nem várható a környezeti terhek összességének csökkenése.</p> <p>A környezeti értékelés a rendelkezésre álló adatoknak és az térbeli „lehatárolása” adottságnak megfelelően tartalmazza a terv megvalósulásával környezeti hatást kifejtő tényezők, okok feltárását, a megvalósulás esetén várható környezeti hatásokat, a káros hatások elkerülésére, csökkentésére vonatkozó, szükséges intézkedéseket, illetve a lehetséges monitorozási javaslatokat, vagyis a Rendeletben előírt szerkezeti és tartalmi követelményeknek megfelel.</p> <p>A stratégiai célokkal egyetértünk, azt támogathatónak tartjuk, amennyiben a támogatás és kompenzációs források rendelkezésre állnak, úgy az arra alkalmas területeken ezek bevezetése szükséges és jó.</p>		
hatóság	Közép-Duna-völgyi KTVF	Id. PDF	NVS, SKV	Vizsgálói oldalról köszönjük a Felügyelőség nagyon alapos munkáját. A Felügyelőség néhány esetben felhívta a figyelmünket az elemzésben figyelmen kívül hagyott, de környezeti szempontból körültekintést igénylő intézkedésre, mint. pl. a nemzeti lovasprogram területhasználatból következő terhelése, különösen nemzeti parkokban; a birtokviszonyok mielőbbi rendezése; a mezőgazdasági tevékenységekből származó porszennyezés kockázata és csökkentése. Más esetekben magához a Stratégiához fűz pontosító kiegészítéseket, javaslatokkal. Mind a vizsgálatra, mind a kiegészítésekre vonatkozó megállapításokkal egyetértünk, és azokat megfontolásra javasoljuk a Stratégia további programozásakor.
hatóság	Tiszántúli KTVF	<p>A 2012. március 1-én kelt levelükben a Felügyelőség véleményét kérték a Nemzeti Vidékstratégia környezeti értékelésével kapcsolatban.</p> <p>A Nemzeti Vidékstratégia környezeti értékelését áttanulmányoztuk, az abban foglaltakkal egyetértünk, véleményünket az alábbiakban adjuk meg:</p> <p>A Nemzeti Vidékstratégia környezeti vizsgálata a vidéki</p>	SKV	A szennyvízkezelést illetően egyetértünk abban, hogy mindenhol a helyi környezeti és társadalmi feltételekre, illetve a gazdaságosságra való tekintettel kell kiválasztani a megfelelő megoldást. Azonban ez nem jelenti azt, hogy a szennyvízkezelési gyakorlat ne lenne környezetterhelő a teljes életciklusában. A szennyvíz naponta újrakeletkezik, és naponta külső erőforrásokat kell bevonni a probléma kezelése érdekében. Ez pedig környezeti átterheléseket okoz, a helyi probléma kezelése érdekében a globális térre

települések szennyvízelhelyezésével kapcsolatban a 4.1.2. pontban egy ideális állapot elérését mutatja be, ahol a keletkezett fekáliát és keletkező szennyvizet helyben hasznosítják. A szakszerű egyedi szennyvíz elhelyezés a kistelepülési környezetben általában a leginkább ajánlható szennyvízkezelési megoldás, de a helyi adottságtól függően esetenként kedvezőbb lehet a csatornázás és természetközeli szennyvíztisztítás. A jelenlegi, kiépített szennyvízelvezetési- és tisztítási infrastruktúra társadalmi elfogadottsága relatíve magas. Már a vidéki kis településeknél is jelentős a kommunális és az ipari szennyvízelvezetés- és tisztítás kiépítettsége, magas a rákötések aránya. Így a stratégiában vázolt egyedi szennyvízkezelési megoldások kizárólagos alkalmazása a közeljövőben nem valószínű, azok csak a már meglévő megoldásokkal kombinálva képzelhető el. Olyan kistelepülések esetében jelenthet megoldást a helyben történő kezelés, ahol még nem épült ki közüzemi szennyvízelvezetés- és tisztítás.

Természet- és tájvédelmi szempontból a Stratégia céljaival és elveivel egyetértünk. A Stratégia Hazánk területén 15 millió ember táplálásához szükséges élelmiszer előállítását irányozza meg. Valószínű – ahogy az a 4.1.4. pontban is kritikaként megfogalmazásra kerül – ilyen mennyiségű élelmiszer előállítás nem valósítható meg a környezeti terhek növekedése nélkül. Ezen terhek közé kerülhetnek a természeti értékekre (nem feltétlenül a természetvédelmi oltalom alatt álló (védett és Natura 2000) területeken) gyakorolt negatív hatások (pl. gyepgazdálkodás intenzifikálása).

Egyet értünk a 4.1.1. fejezet megállapításaival és felhívjuk a figyelmet arra, hogy jelenleg sok esetben a gyengébb termőhelyi adottságú, de természetvédelmi szempontból értékes földterületeken tervezik az energetikai célú ültetvények megvalósítását. Ez a védett és Natura 2000 területeken a természetvédelmi hatóság által kezelhető, azonban a más természetvédelmi szempontból értékes területeken előfordulhat, hogy már csak az ültetvény meglétéről szerzünk tudomást.

A Stratégia alapvető problémájának látjuk a 4.2. pont nyolcadik bekezdésében is leírtakat, miszerint: „A Stratégiában nincs szó arról, hogy visszaad területeket a természetnek, hogy ellensúlyozza más területek magasabb

hárítjuk át a terheket. A szennyvíztisztításnak a jelenlegi módja a környezeti elemek között tologatja a szennyezőanyagokat, pl. mentesíti a talajvizet, felszíni vizet a nitrát-, nitráttelheléstől, de dinitrogén-oxiddal terheli a levegő környezetet. Másrészt a szennyvizet mi keletkeztetjük, és jelentős ivóvízkészleteket használunk fel annak a szerves anyagnak a szállítására, amely helyben keletkezett, de kikerül a helyi körforgásból. A vidéki településeken prekomposztterek, komposztáló toailettek alkalmazásával a fekete szennyvíz keletkeztetése kikerülhetne, és a szürkeszennyvíz elhelyezése, szükség szerint kezelése egyszerűbben megoldható lenne. Köszönjük, hogy megerősítik azon becslésünket, hogy 15 millió ember táplálása nem valósítható meg a mainál kisebb környezeti terhelés mellett, és felhívják a figyelmet arra, hogy az élelmiszer önrendelkezés keretein belül kellene tartani az élelmiszertermelés intenzitását.

		<p>ellátó funkcióját; a Stratégia ugyan környezetkímélő módon, de több ellátó funkciót kíván, és több eddig kizáródott területet akar bevonni az ellátásba.” Ez visszavezet a jelentősen nagyobb mennyiségű élelmiszer előállítás iránti igényre. Megítélésünk szerint a természeti értékek hosszú távú megőrzésére szempontjából az önellátásra történő törekvés – az élelmiszer önrendelkezéssel összhangban – elegendő lenne célkitűzésnek.</p> <p>Egyet értünk a 112. oldal 3. pontban leírtakkal, különös tekintettel arra, hogy a zöldmezős beruházások sok esetben még mindig jelentős támogatottságot élveznek, holott szinte minden város – sőt sok esetben falvak is – rendelkeznek felhagyott ipari (falvak esetében mezőgazdasági) telephelyekkel, területekkel.</p> <p>A 112. oldal 4. pontját szintén lényegesnek és fontosnak tartjuk, hogy utal az ökológiai folyamatok országhatáron túlmutató kiterjedésére és jelentőségére.</p>		
szakmai-trsi	CET 5. mcs. és FATOSZ	<p>A Nemzeti Vidékstratégia környezeti vizsgálatához - állásfoglalásként - a következő szempontok figyelembevételét ajánljuk:</p> <p>Fontosnak tartjuk az agráriumban is az ökológiai szemléletváltást, valamint az ágazatban a környezet és természetvédelmi tevékenység koordinálását.</p> <p>Környezetvédelmi alapelv a fenntarthatóság, amely a természeti erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodásra, valamint a környezetkímélő termelési gyakorlat kialakítására épül.</p> <p>Fenntarthatósági szempontból fontos, hogy a természeti erőforrások használatát az ország területi eltartó képességének megfelelő mértékben vegye igénybe a gazdaság</p> <p>A Nemzeti Vidékstratégia sok esetben azonos célokat tűz maga elé, mint a környezetvédelem. Így: „a természeti értékek védelme, a fenntartható természeti erőforrások és a tájgazdálkodás” azonos célkitűzés. Ezek mellett: fontos célként kell kezelni a biodiverzitás védelmét, a természetes élőrendszerek megőrzését.</p> <p>A Natura 2000 területekből célszerűnek tartjuk egy összefüggő ökológiai hálózat kialakítását..</p> <p>Természeti értékeink megőrzése: a védett területek, nemzeti parkjaink és az őshonos fajokból álló erdőállományaink védelmét és fejlesztését kell, hogy jelentse.</p>	NVS, SKV	Köszönjük szépen a felsorolt szempontokat, amelyek mindegyikével egyetértünk, és amely elveket és szempontokat követtünk a környezeti vizsgálat során is. Meglátásunk szerint a valódi gondot az okozza, hogy jelenleg meghaladtuk a környezet eltartóképességét, és csak igen jelentős, akár anyagi áldozatokat is igénylő, szerkezeti változások mellett lenne lehetséges visszatérni a helyes mértékhez.

		<p>Környezetvédelmi-tájgazdálkodási és az agrárágazat szempontjából is fontos a mezőgazdasági művelésre gazdaságtalan területeken az erdőtelepítés volumenének fokozása.</p> <p>Kiemelt stratégiai cél kell, hogy legyen a felszíni és felszínalatti vizek védelme és fenntartható hasznosítása.</p> <p>Fokozott figyelmet kell fordítani a természetes élőhelyek közül a vizes élőhelyek csökkenésének megakadályozására.,a vizes élőhelyekhez kötődő fajok és élőhelyek megőrzésére</p> <p>A stratégiai célok eléréséhez ökológiailag megalapozott, megvalósítható programok kidolgozása szükséges!</p>		
szakmai-trsi	Cserhát-Ipoly Környezet- és Természetvédelmi Egyesület	<p>Vidékstratégiai Konceptióhoz való hozzászólás (javaslatok)</p> <p>1. 4.1.1 ponthoz: Egyre több olyan víztározót kell támogatni amely nagyobb esőzésekkor megvédi a települést az árvíz okozta károktól, viszont száraz, aszályos időjárás esetén, pedig javítja az adott térség, település klímaviszonyát, élőlények megélhetését (vízhez jutását), viszont gátolja a talajvízszint túl alacsonyra süllyedését. Öntözésre, tűzoltásra, esetleg parti szűrészű kutak táplálására is hasznosítható legyen. Támrendszerét úgy kell kialakítani, hogy gátszakadás ne következhesen be. Megfelelő vasaltbeton elemekkel meg kell erősíteni. Kifolyása ne legyen túl alacsonyan, hogy minél több vizet tudjon tárolni az aszályos időszakokra, és csak annyi vizet engedjen ki, amennyi az elfolyó patak vízi élővilágának szüksége van (pl. 30-50 cm átmérőjű). A szabadkifolyás felett még legyen 10-15 m a hirtelen lezúduló (felhőszakadások) és tartós esőzések felfogására. Területileg is megfelelő nagyságú (10-30 hektár) terület álljon rendelkezésre vízfelfogás végett.</p> <p>2. 4.1.2 ponthoz: Elméletileg (törvényileg) védett minden forrás és kifolyással rendelkező kút, de sajnos a gyakorlatban nem így van. A szennyvízhálózat kiépítése óta a régebbi ivóvízként szolgáló közkutak, források és magánszemélyeknél lévő ásott-kövezett kutakban a víz minősége nitrát és baktérium szempontjából is fogyaszthatatlanabb lett. A szennyvízhálózat kiépítésénél nem vették figyelembe a közelben lévő kutakat, forrásokat a tervező mérnökök, kivitelezők, de még a környezet és természetvédelmi szakemberek sem, az átvevő szak vagy hozzá nem értő polgármesterek, víztársulat vezetők, Bükki Nemzet Park ellenőrző vagy átvevő szakemberei (pl. Nógrádsipeken a Majorikút-forrás (közkút) vizét 3,5-4m-re keresztezi a szennyvízcsatorna gerincvezetéke, pedig lett volna egyszerűbb megoldás is. Ugyanakkor még védő</p>	NVS	<p>Köszönjük az Egyesület alapos munkáját, amelyek számos ponton inkább magához a Stratégiához fűznek javaslatokat, mint a környezeti vizsgálatához. A javaslatok jelentős része támogatható az elemzők szempontjából, néhány javaslatot inkább a programok kidolgozásánál szükséges figyelembe venni. A hulladékok keletkezése helyett inkább az anyagfelhasználás hatékonyságából, vagy a termelői folyamatok zárt láncúvá alakításából származó hulladékminimalizációt tartjuk elsődlegesnek. A helyi ökológiai feltételekhez igazodó, a vizes élőhelyek számát gyarapító, ugyanakkor a szélsőséges vízjárásokat moderáló víztározók építésével egyetértünk, nyilván azzal a feltétellel, hogy minden esetben ezeket az adott környezeti rendszerre kell tervezni, és hatásukat vizsgálni.</p>

idomot sem alkalmaztak, szerintem félve attól, hogy kitudódik a csőhálózat nem megfelelő zártsága. A talajvíz is több helyen belemegy a zártak nevezett szennyvízcsatornába és az a baj, hogy visszafelé is igaz a szennyvízcsatornából is kifolyhat a közeli kútba, forrásba. Szigorúbb ellenőrzés, felelősségre vonás szükségeltetik, hogy a források, kutak ne szennyeződhetnek, még véletlenül sem, kizárva a szennyeződések legkisebb formáját is. Nem csak a közhálózatot kell védeni, hanem a kiépítése előtti kövezett, gyűrűs kutakat, forrásokat is gyakorlati módszerekkel, szabályok betartásával. A falvak kútjainak nagy részét a szennyvízcsatorna kiépítése tette tönkre. A folyóink is úgy lesznek tiszták, ha a vizet adó forrásoktól, kutaktól kiindulva gondoskodunk a szennyeződés teljes kizárásáról. Nem egy eset történt olyan is, hogy a szennyvízcsatorna kezelő üzem, csatorna meghibásodás esetén több hétig a közeli patakba nyomatta az addig odaérkező települési szennyvizet.

3. 4.1.5 ponthoz: Rengeteg olyan hulladék keletkezik, amelyet az emberek általában nagy részben a szabadban égetnek el, vagy folyók, patakok partjára vagy egyéb természeti területre hordják, erdők mezők elcsúfítására egyéb hulladékokkal (műanyag, rongy, fém, üveghulladék, stb.) (kukoricaszár, fagally, szalma, füvek, bokrok, fűrészpor, virágszárak, falevelek, szőlővenyige, faforgács, stb.), amely megfelelő gépek, berendezések gyártásával szolgálhatnák a tisztább, pazarlás mentes lakóhelyünket. Olyan biobrikett gyártó gépsorokat, gépeket kellene gyártatni amely a családok fűtési költségeire csökkentőleg hatna (tüzelhető hulladékok aprító-daráló gépei, présgépei, stb.). Ha olcsón vagy támogatással meg lehetne vásárolni a fűtési költségek csökkentése érdekében egy kis áldozatvállalással sok család megvinné. De ugyanakkor komposztálható anyagok aprítására is lehetne használni az aprító-daráló gépeket. Olyan aprító-daráló gépek gyártását kellene üzemszerűen gyártani amely ömlesztve is megdarálná az éghető szerves hulladékokat, nem pedig olyakat, amelyekkel csak szálanként lehet darálni fagallyat, vagy kukoricaszárat (mint a jelenlegi komposzt aprító gépek). Mindezek a megújuló energiák hasznosításához, a levegő tisztaságának növeléséhez, a melegházhatás (globális felmelegedés) és a fűtési költségek csökkentéséhez is hozzájárulnának. A biobrikett gyártás nagyüzemek létrehozásával hozzájárulna a munkanélküliség csökkentéséhez is. A hulladékokat erdőről, mezőről be lehetne hordani a feldolgozó üzemekbe. Minden

településen lehetne biobrikett fűtőanyaggyártás és így nem kéne annyi hulladékot szabadban égetni vagy hulladéklerakóra szállítani, tisztább lenne a környezetünk és a természet is. De kevesebb nemesebb fa fogyna az erdőkből is. A hulladékgazdálkodás terén is be kell vezetni a differenciált hulladékszállítási díjat, amely azoknak kedvezne, aki komposztál, nem füstöl a szabadban való égetéssel, szelektíven gyűjt vagy környezetbarát módon újrahasznosít. És így csak a szerves hulladékokon kívül már nem hasznosítható hulladékokért keljen egységnyi tétel alapján megállapított szállítási díjat fizetnie. Pl. ha egy kuka szemét keletkezik két hónapban, akkor csak egy kuka után keljen fizetni szállítási díjat. Az általánnyra utaló díjmegállapítást törölni kell a hulladékgazdálkodási törvényből, de úgy, hogy mindenkinek érthető legyen _ még a szállító vállalkozónak is. Ne legyen nyereség orientált vállalkozás! Csak így tudunk eleget tenni az Unió elvárásoknak, hogy a lakosság is érdekelt legyen a hulladék csökkentésében.

4. 4.2.1 ponthoz: Főprobléma a munkahelyek hiánya. Az államnak állami munkahelyeket kéne létrehozni. Itt gondolunk a hulladékok feldolgozására, újrahasznosítására. Új munkahelyek jöhetnének létre főleg az elmaradott térségek központjaiban, városaiban, esetleg falvaiban is. Pl. műanyag, üveg újrahasznosító, elhasznált rongy, papír újrahasznosító vagy biobrikett gyártó üzemek létrehozásával, de lehetne állattartó .telepeken biogázzal fűtött melegház, ahol zöldségféléket, esetleg gyümölcsöket termelnének. Az elmaradott térségekbe magyar cukorgyárak, gyümölcs és zöldségfeldolgozó üzemek, de nem az édesítőszeres és különböző adalékos-színezékes gyümölcs-zöldségfeldolgozást kell támogatni, mert ezek egyik velejárói az allergia, hasmenés és a gondolkodásmódunk, idegsejtjeink károsítói, mert biológiából tanultam, illetve tapasztaltam is, hogy cukor nélkül az idegsejtek sem jól működnek. Sajnos a jó strapabíró cipőket gyártó cipőgyárakat, mint a Tisza cipőgyár tönkretették, helyette jönnek a külföldi vagy itt gyártott külföldi érdekeltségű gyakran már 3 felvétel után leváló, szétrepedező talpú selejt árúk. Hol vannak már a katona félcipőket gyártó igazi magyar üzemek, amely cipők 5-10 évet ki bírtak, hogy nem mentek tönkre. Vagy például az elmúlt évben vettem egy komplett szép bevéső ajtózárat (kínait), sajnos idő előtt (2-3 hónap) eltörött benne a nyelvet mozgató száron egy kicsi kb. 6-8 mm átmérőjűre hajlított (gyártott) műanyag rápattintható lapkarika távtartó, amely

megakadályozza, hogy a nyelv beragadjon. Sajnos ilyen alkatrészt nem árulnak az üzletben. Ezek után az az ötletem támadt, hogy veszek új zárat, de magyart, vagyis ELZETT gyártmányt. Igen ám, de kb. 2-3 szor többbe került és melléje 1 kulccsal. Ezek után alapos áttanulmányozást végeztem _ össze hasonlítottam a magyarnak mondott ELZETT-es és a kínai zár konstrukciót _ rájöttem, hogy a magyarnak mondott zár is ugyanaz mint a kínai, ugyanaz a rápattintható lapkarika távtartó van beépítve a nyelv mozgatásához, mint a kínaihoz, csak bele van nyomva az "Elzett" márkanév és egy horganykulcsot (nem horganyzott kulcsot), ami szintén előbb elkopik mint a régebbi 60-as, 70-es években gyártott horganyzott öntöttvas, vagy sajtolts vaskulcs. Tehát ennyit a külföldi iparok megtelepedéséről, beházasításáról. A sok szemét termeléséhez az is közrejátszik, hogy nincs hozzájuk alkatrészgyártás, alkatrész árúsítás _ ha el romlik megy a szemétkbe. Megengedhető ez? Milyen kormány az aki megengedi, hogy pl. a vastag pezsgős üvegek a szemétktelepre kerüljenek? De egyébként minden élelmiszeres üveg újrahasznosítható, tehát újra tölthető, üvegben minden élelmiszer megtartja az igazi ízét, aromáját. A törötteket pedig újraolvasztással lehet hasznosítani, de üvegcserep gyártásra is lehetne hasznosítani, amiből talán még a nagy ára ellenére is hiány van. Ne a műanyag és az alu dobozok gyártásának adjunk akadálymentesítést, mert ezzel ,még nagyobb környezetrombolás felé haladunk!

5. 4.2.3 ponthoz: Ahhoz, hogy több védett, környezetbarát természeti terület legyen egyszerű engedélyeztetéssel, támogatással, pályázatokkal támogatni kell, hogy a magánszemélyek közösen vagy egy személyben, esetleg civil szervezetekkel vagy civilszervezetek is létrehozhassanak környezetbarát módon védett területeket, környezetbarát szabadidő parkokat, táborozóhelyeket, tanösvényeket, erdei iskolákat külön-külön is, de együtt is saját vagy több tulajdonú területek összevonásával. Ahhoz, hogy kevesebb hulladék legyen a természeti területeken egyre több újrahasznosító üzemet kell létrehozni! Az autók gumik begyűjtését, újrahasznosítását is erősebben kéne fejleszteni, hogy ne a levegő és a vizeink szennyezését növeljék _ a sajnos a sok helyen lerakott, elhagyott, meggyűjtött járművek elhasználódott kerék gumijai. Régebben voltak rendeletek, hogy a patakok partjától mindkét oldalon 15m védőtávolságot kell betartani. Most pedig mi van: _ a patakok partjára hordják a hulladékokat (fűfélék, kukoricaszár, fagallyak, fűrészpor,

		<p>építési és bontási törmelék, papír és egyéb hulladékok). Egy bizonyos idő után azonban ott tüzelik el, majd jön egy nagyobb esőzés és megy a patakba az égetett és maradék hulladék a patak élővilágát károsítva. Volt olyan eset, hogy egy zsák penészes száraz kenyert öntöttek bele. De sajnos a polgármesterek sem mernek intézkedni. Állami ráhatás és szigorúbban betartatott törvények kellenének!Egyéb megjegyzés: jó lenne, ha még ez év végéig lehetne hozzászólni, javaslatot írni a Nemzeti Vidékstratégiai Konceptióhoz, mert a jelenlegi időszak eléggé terhelt a civil szervezetek nagy részénél. Kevés az idő még az áttanulmányozáshoz is.</p>		
szakmai-trsi	Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége	<p>Köszönöm megkeresésüket a Nemzeti Vidékstratégia környezeti értékelési dokumentumával kapcsolatban. Az anyagot áttanulmányoztuk, észrevételt a Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége nem kíván tenni.</p>	nem tesz észrevételt	
szakmai-trsi	Magyar Kereskedelmi és Iparkamara	<p>Köszönjük a lehetőséget, hogy hozzászólhatunk a Nemzeti Vidékstratégia környezeti értékelési dokumentumához, amelyet a Magyar Természetvédők Szövetsége készített el.</p> <p>Úgy véljük, hogy a vidékfejlesztési stratégiának a fenntarthatósági szempontok figyelembevételével kell elkészülnie. Egyetértünk a Magyar Természetvédelmi Szövetséggel abban, hogy az NVS a fenntartható fejlődés szellemében született és valóban kimagaslónak tartjuk a tervezési dokumentumok között. Csak remélni tudjuk az MTVSZ-szel együtt, hogy a stratégia meg fog valósulni.</p> <p>Úgy véljük, hogy azoknak a kétségeknek, amelyet az MTVSZ támaszt az NVS megvalósításával kapcsolatban, van alapjuk. Az NVS olyan módon történő megvalósítása, hogy a megvalósítás közben a jelenlegi szerkezet megszűnjön, a piacgazdaság érdekeit néhány helyen sértené (pl. élelmiszer termelés 15 millió ember számára).</p> <p>A stratégia pontjai közül kiemelünk néhányat, ahol fontosnak tartjuk az MTVSZ javaslatait támogatni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 7.1.1.4. Vízkészlet- és vízminőség- védelmi program - jó gazda szemlélet, komplex megközelítés stb. - 7.1.1.5. Területi vízgazdálkodási program - jó gazda szemlélet, komplex megközelítés stb. - 7.5.1.1. Helyi, regionális élelmiszer-feldolgozási program - az ÁFA csökkentés szempontja legyen a negatív externáliák minimalizálása 	SKV	Köszönjük az észrevételeket, amelyek azonos irányba mutatnak az elemzői véleményekkel.

		<ul style="list-style-type: none"> - Értéknövelés elősegítése - fenntarthatósági szempontok figyelembe vétele - Élelmiszerlánc-felügyelet - túlzott adminisztráció elkerülése - 7.5.1.5. Agrármarketing, bel- és külpiazi program - a termékeken lévő címkék adjanak hiteles tájékoztatást a környezeti teljesítményről - 7.6.1.2. Helyi energiatermelés és -ellátás program - ellentétes hatások tisztázása - Fő haszonvételű energianövények - ellentétes hatások tisztázása - 7.6.1.4. Kézműves program - adókedvezmények, ösztönzők negatív externáliákhoz kötése - 7.7.1.4. Falufejlesztés, vidéki értéktár és örökség program - takarékos területhasználat, a barnamezős beruházások előtérbe helyezése a zöldmezős beruházásokkal szemben - zöldterület-felhasználási moratórium megfontolása a területi adottságok függvényében. <p>Egyetértünk a MTVSZ által javasolt követendő fenntarthatósági elvvel: „A kevesebből (környezeti erőforrás, térfelhasználás) jobbat és értékesebbet”.</p>		
szakmai-trsi	MTA Regionális Kutatások Központja	<p>Tisztelt SKV készítő, tisztelt Minisztérium!</p> <p>Tudomásom szerint a Kormány már korábban elfogadta a Nemzeti Vidékstratégiát (NV)! A kérdésem az volna, hogy az NV SKV-ja társadalmosítása után a véglegesen elfogadott SKV módosító javaslatait a Kormány át fogja vezetni a Nemzeti Vidékstratégiába, tehát a javított változata elfogadásra kerül-e ismételten?</p> <p>Avagy az SKV csak egy csatolmány jellegű kötelező dokumentum lesz (ismételten), anélkül, hogy célját betöltötte volna.</p> <p>Hogyan kívánják biztosítani az SKV-ban megfogalmazott javaslatok tervbe iktatását a jövőben?</p>	kérdés a folyamatról - VM megválaszolta	<p>A Nemzeti Vidékstratégia stratégiai környezeti vizsgálatával kapcsolatos kérdésre az alábbi tájékoztatást adjuk.</p> <p>A Nemzeti Vidékstratégia stratégiai környezeti vizsgálatának több célja volt: rámutatni a Stratégia környezeti szempontból kedvező hatásaira, feltárni a Stratégia végrehajtásából eredő esetleges környezeti kockázatokat, illetve az azok csökkentését szolgáló javaslatokat, valamint útmutatásul szolgálni a Stratégia megvalósítását elősegítő tematikus és komplex térségi programok részletes kidolgozásához.</p> <p>A Stratégiai széleskörű, több hónapon át tartó társadalmi egyeztetése, illetve a környezeti vizsgálat során az elmúlt időszakban tett javaslatok beépültek a Kormány által elfogadott Stratégiába. A partnerségi műhelytalálkozó során elhangzó további javaslatok a keretjellegű stratégiai dokumentum részletes kibontásához, a közeljövőben ütemezetten kidolgozásra kerülő tematikus és térségi programokhoz járulnak hozzá.</p>
szakmai-trsi	Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közszolgálati Dolgozók Szakszervezete -	Id. PDF	NVS, SKV	<p>Az előzetes tartalom meghatározás a Kormányrendeletnek megfelelő módon megtörtént, és az véleményezésre megküldésre került az OKTVF részére, illetve a nyilvánosság is észrevételeket tehetett. A véleményezésre megküldött környezeti vizsgálati tanulmány azokat a munkarészeket hagyta kidolgozatlanul, amelyeket a</p>

	Környezet- és Természetvédelmi Dolgozók Országos Szakmai Tanácsa			társadalmi egyeztetés során kapott vélemények után lehet csak kidolgozni. Ezek a munkarészek pótlásra kerültek a végleges tanulmányban. A végleges kivonással kapcsolatos környezeti kockázatokkal egyetértünk, azzal a megjegyzéssel, hogy sokkal nagyobb kockázatnak tartjuk a mezőgazdasági művelési ágban lévő, de korábban kizáródott, és spontán regeneráló területek újraművelését, amelyről nem állnak rendelkezésre statisztikai adatok, hiszen az eredeti művelés visszaállítása történik meg. A tájvédelem újraszabályozásával egyetértünk, ez a Stratégia készítőinek lenne a feladata, erre felhívjuk a figyelmüket. A bor-, vagy falusi turizmus környezeti vizsgálatához nem állnak rendelkezésre minősíthető információk, sem mennyiségeket, sem minőségeket nem tudunk számba venni. Sajnos egyik turizmus-féleségnek sincsenek olyan specifikációi, amelyek alkalmasak lennének a környezeti teljesítmény javítására. Ugyanakkor köszönjük, hogy felhívták erre a figyelmet, javaslatot teszünk környezeti minősítőrendszer kidolgozásra. A NATURA 2000 erdőterületek ösztönzőrendszerének kialakítása megtörtént, lehetőség van ilyen területeken támogatás igénylésére pályázati rendszerben.
szakmai-trsi	Dr. Ijjas István Prof. Emeritus	<p>Az SKV alapos munkát tükröz. Van azonban néhány olyan fontos témakör, amelyben a kiegészítését, illetve módosítását javasolom.</p> <p>A vízi környezet és a vizes élőhelyek védelme szempontjából jelenleg a legfontosabb dokumentum a Vízi Keretirányelv és a hozzá kapcsolódó jogszabályok, és különösen a vízgyűjtő-gazdálkodási terv, amely 2015, 2021 és 2027 határidőkkel tartalmazza azokat az intézkedéseket, amelyeket meg kell valósítani ahhoz, hogy a felszíni és felszín alatti vizek és a vizes élőhelyek jó állapotba kerüljenek és a jó állapot megőrizhető legyen. A környezeti hatásvizsgálatok és stratégiai környezeti vizsgálatok során vízi-környezeti szempontból elsősorban azt kell vizsgálni, hogy a tervezett projekt, illetve program (stratégia) összhangban van-e az előbbiektől tartalmával. Erre a kérdésre a Vidékstratégiáról készült SKV-nek egyértelműen válaszolnia kellene. Az SKV a VKI-re és a vízgyűjtő-gazdálkodási tervre, mint a vízi-környezeti vizsgálatok alapidokumentumaira, nem is hivatkozik.</p> <p>Azoknak a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben azonosított intézkedéseknek a bevezetéséhez, amelyek végrehajtásának 2015 a határideje, 2012 végéig el kell</p>	SKV	Köszönjük Professzor Úr észrevételeit. Valóban fontos a VKI beemelése a Stratégiába, és a végrehajtás helyzetének elemzése. Az SKV-t egy 15 oldalas dokumentummal egészítettük ki a hiány pótlása érdekében.

készíteni a részletes terveket, és 2015 végéig működésbe kell léptetni őket. 2015 végéig el kell készíteni a felújított vízgyűjtő-gazdálkodási terveket. Ezekben a 2009-re elkészített tervekben 2021 és 2027 határidővel bevezetendő intézkedéseken – a változó körülmények figyelembe vételével - még változtatni lehet, a 2015 végi határidővel tervezett intézkedéseket azonban kötelező végrehajtani. Véleményem szerint ennek is meg kellene jelennie a Vidékstratégiában és az SKV-jében is.

Az Európai Bizottság különösen fontosnak tartotta a vízgazdálkodási szempontok – és elsősorban a Víz Keretirányelv előírásainak – integrálását a tagállamok 2007-2013 közötti vidékfejlesztési terveibe, és ezért tagállamonként értékeltette a terveket ebből a szempontból. Az értékelés eredményeiről országokénti és EU szintű összefoglalók is készültek (In-depth assessment of RD-programmes 2007-2013 as regards water management, 2009; Hungarian report of an in-depth assessment of RD-programs 2007-2013 as regards water management, 2009). A jelentések az integrálás erősítését szorgalmazták. Célszerű lett volna a Vidékstratégia bevezetőjében utalni ezekre a jelentésekre és az SKV-ben arra, hogy a Vidékstratégia figyelembe vette-e az észrevételeket. Ezt különösen akkor célszerű megtenni, ha a Vidékstratégia lesz az alapja a 2014-2020-as időszak vidékfejlesztési támogatásaiért az EU-hoz benyújtandó dokumentumnak. Megjegyzem, hogy az előbb említett jelentések javaslatai alapján a vízgazdálkodási szempontok integrálásának elősegítéséhez a mezőgazdasági szaktanácsadási rendszer felhasználásával, kézikönyv készült (Handbook on practical approaches for a better Integration of water issues in farm advisory services).

Véleményem szerint a Vidékstratégiában és az SKV-ben fel kellene hívni a figyelmet arra, hogy érvényesíteni kell a Vidékstratégia Duna vízgyűjtő jelentőségű vízgazdálkodási szempontjait az EU Duna Régió Stratégiájában, amire most nagyon jó lehetőséget biztosíthat az, hogy a Duna Stratégia 4. Prioritási területének (vízvédelem) Magyarország és Szlovákia, 5. Prioritási területének (környezeti kockázatok kezelése) pedig Magyarország és Románia a koordinátora, és így a lehetőleg minden ország számára kedvező, kompromisszumos megoldások közös keresésének elősegítésével könnyebben befolyásolni tudjuk azt, hogy mi történik a területi vízgazdálkodásban a Duna vízgyűjtőjén.

		<p>Megjegyzem, hogy az OKT tagjaként sok SKV-t átnéztem és általában az a véleményem, hogy azok túlságosan nagy terjedelműek, és így elvesz a lényeg, és nehezen észrevehető az, hogy a fontos dolgok kimaradnak.</p>		
szakmai-trsi	Dr. Kiss Csaba jogász	<p>Tudom, hogy jócskán post factum a dolog, de ha már egyszer elolvastam, leírom jobbító szándékkal a megjegyzéseimet.</p> <p>A téma az NVS, annak is a tartalom meghatározása főleg.</p> <p>A láblécben Budapest van és ut., helyesen Budapest és út. Nincs oldalszám.</p> <p>A pontok számozása szerintem nem következetes.</p> <p>Szerintem eleve a cél meghatározás túl szűk, tehát nem csak a kedvező hatásokra kell rámutatni, illetve fontos az alternatívák bemutatása.</p> <p>Aztán amikor írnék, hogy milyen fejezetekből fog állni, ott is hiányolom az alternatívákról egy külön fejezet beiktatását. Egészen addig, hogy a lap alján a 2/2005. Korm. r. 4. mellékletét átvettétek, de pl. a 2. pont (2. A terv, illetve program és a kidolgozásukkor vizsgált változatok (a továbbiakban: változatok) rövid ismertetése:) át lett írva, nem szerepel benne a változat szó, csak a 2.3. alpontban, holott a pont főcíme épp arra utal, hogy itt kell vizsgálni a változatokat.</p> <p>A Módszertan részben nem tartom helyesnek a megfogalmazást, hogy a fogadó tényezők hatást váltanak ki, szerintem pont ellenkezőleg, a fogadó tényezőben váltódik ki a hatás.</p> <p>A föld helyett a talaj szót használnám, és sok fogadó tényezőt összevonnék, pl. faj sokszínűség és genetikai sokféleség.</p> <p>A társadalmi-gazdasági hatásokat is feltüntetném itt.</p> <p>A 2.3. pontban a termelői és fogyasztói magatartás stb. nem kidolgozott.</p> <p>3. pontban a lazább, szorosabb nem érthető, hogy akkor melyik.</p> <p>4. pontban a hulladékok toxicitására leszűkíteni a kérdést szerintem túl specifikus.</p> <p>4.1.1. Pontban a fenntartó nem fenntartható akart lenni?</p> <p>3.2. pontban a szerves kultúráról írt bekezdés szerintem finoman szólva is túlzás, a modernizációellenesség extrém megfogalmazása, ami nem vesz tudomást a megmért és idő által igazolt viszonyrendszerek sokszor embertelen és megnyomorító jellegéről (vö. Máltán tavaly tették lehetővé a</p>	tematika, SKV	<p>Köszönjük szépen az értékes észrevételeket. Sajnos nem állt módunkban különböző változatokat vizsgálni, hiszen a vizsgálatban említett társadalmi vitára bocsátott változat hamarabb született, mint a környezeti vizsgálat megbízása, ezért a vizsgálat csak a már módosított stratégiára vonatkozhatott. Ezzel együtt összehasonlítottuk a kétféle változatot, amelyek tartalmi kifejtésükben tértek el egymástól, de nem jelentenek alapvetően más stratégiai irányokat. A kettő közötti különbség abban áll, hogy a második több konkrétumot tartalmaz, és éppen ezért jobban vizsgálható. A DPSIR modell szerint a hajtóerőkből származnak a terhelések, amelyek a ténylegesen ható tényezők (ráhatások, behatások), amelyek megszabják egy adott rendszer állapotát, vagyis összekapcsolódnak a rendszer fogadóképes elemeivel. A rendszer állapotváltozásai jelentik ezek után a hatást (kihatás). Vagyis: közlekedés (hajtóerő) – ÜHG kibocsátás (terhelés) – éghajlatváltozás (állapot) – gabona terméseredmények csökkenése (hatás) – Széndioxid kvóta kereskedelem (válasz), stb. A faj sokszínűség és a genetikai sokszínűség különböző dolgok, a genetikai sokszínűség a fajon belül értendő változatosság. Az élőhelyi, a faj és genetikai diverzitás a biológiai diverzitás vizsgálati területei. A környezeti elemek specifikációjában a földet használják megnevezésként. A fejlődés a megőrzés és fejlesztés kiegyensúlyozottságán alapszik, az említett modernizáció a fejlesztés önmagában. A szervesség a két feltételnek egyszerre tett eleget. Nem lehet külön-külön vizsgálni egy társadalom szokásait, csak rendszerében, ezért a válságra vonatkozó példa nem releváns. A toxikus és letális különböző fogalmak, a toxikus nem biztos, hogy letális, de ami egyszer letális, az letális. A konfliktusok az eleve meglévő antagonizmusokból adódnak, elkerülhetetlenek. Ám kérdés, hogy ezeket kiszélesítjük, vagy összehúzzuk. A minimalizálás ez utóbbit jelenti. A konfliktusok lehetnek a változás hajtóerői, de csak akkor a fejlődéséi, ha a konfliktus kiterjedése nem haladja meg a rendszer rugalmasságát. Vagyis a konfliktusokat a rendszerek tűrőképességéig csökkenteni kell. A társadalomnak vannak rövid és hosszú távú érdekei. Ez utóbbiak az értékek, amelyeket a társadalomnak a rövidtávú érdekeinek a</p>

		<p>válást népszavazás révén, akkor az előtte lévő állapot egy idő által igazolt megmért szerves kulturális jelenség volt vagy baromság?). 3.10. pont címe toxikus és letális, ennek nincs megfelelője a 2/2005. Korm. r.-ben, szerintem túl specifikus. 1.5. pontban megint túlzásnak tartom, hogy a társadalom ma érdekcsoportokra tagozódik - mindig azokra tagozódott. Az, hogy a stratégia új konfliktusokra minimális esélyt adjon, szerintem egy rosszul értelmezett szerep: igenis legyenek konfliktusok, amik révén fenntartható megoldások születnek - pl. birtokszerkezeti konfliktusok. II. 4. pont alatt jó lett volna dátumokat olvasni.</p> <p>Magában a Környezeti Értékelésben 5. o. 5. és 6. pont ismétlés, a 114. o. 6. pont túl rövid.</p>		<p>mérséklésében kell megvalósítania. Erről szól a fenntarthatóság. Vagyis, ha nem mérséklek a mára vonatkozó mohóságom, akkor lehet holnap már nekem sem jut energia, élelem, termőföld, ivóvíz, stb. Az inkriminált rész arra vonatkozik, hogy ma a társadalom előtérbe helyezi a rövidtávú érdekeit, az értékekkel szemben. Ahogy mindig is? A kölcsönös nagylelkűségen alapuló közösségek, helyi társadalmak nem így működtek!</p>
Partnerségi műhely	Varga Zoltán, Debreceni Egyetem	<p>A Nemzeti Vidékstratégiához korábban már hozzászolt több egyeztetésen. A természeti erőforrások védelmével, a tájhasználatban vannak észrevételei. Bizonyos tájak elhanyagoltsága, műveletlensége természetes szukcessziós folyamatok beindulásának ad teret vagy a koratavaszi tüzesetekben nagy mennyiségű felhasználatlan biomassza ég el, ami az invázió fajok terjedésének is lehetőséget biztosít. Ezek a területek extenzív állattartás útján vagy energiatermelési céllal hasznosíthatók lennének. A területeket kezelő gépesített technológia terén le van maradva Magyarország: a fosszilis energiát használó gépek alkalmazása elfogadhatatlan, a nyugat-európai minta mentén elektromos gépek használatát kellene szorgalmazni. A Stratégia természetvédelmi részét gyengének tartja, mert az nem tárja fel a lényeges problémákat. Ennek kapcsán a Biológiai Sokféleség Egyezmény mentén 2010-ben rendezett nagoyai konferenciára készült EU-s Biodiverzitás Stratégia 2020-as vállalásaira hivatkozik. Az élőhelyek 50%-ának természetvédelmi állapota rossz, különösen az erdős élőhelyeké. Ha a megközelítés nem változik, a megőrzendő fajok népességének romló tendenciája elkerülhetetlen. Az erdő fokozatos felújítására, a vadkár csökkentésére van szükség.</p>		<p>VM: A Stratégiában van gyepgazdálkodási és az extenzív állattartást támogató program, amellyel a felvetett probléma orvosolható. A biodiverzitással kapcsolatos felvetéssel egyetért, sok tennivaló van, az EU-s cél mentén is. Vizsgálati szempontból az észrevételek érdemiek. A biomassza hasznosítása azonban minden egyes esetben külön elbírálást igényel, illetve egy rossz, mint a parlagterületek égetése, nem lehet ok arra, hogy egy kevésbé rosszal helyettesítsük. Bizonyos, alacsony termőképességű területeken meg kell találni a a természetes irányba tartó szukcesszió elősegítését, az ökoszisztéma-szolgáltatások helyreállítása érdekében. Az alacsony termőképességű területeken az alacsony energiasűrűség hatékonytalanná teszi a biomassza energetikai célú hasznosítását. Az egyik felhasználási szempontnak pontosan a terület egészére vonatkozó EROEI értéknek kell lennie.</p>

Partnerségi műhely	Borka György, Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézet	<p>Az agrártermelésben az önellátás mértéke növelhető 120% fölé. Napjainkra ugyanis az állatlétszám az 1985-ös érték 50%-ára esett vissza. Az NVS célja – az állatlétszám növelése – helyes, ezt a lehető legkevésbé káros módon kell kivitelezni.</p> <p>Az iparszerű és a szociális célú kicsi gazdaságoknak egymás mellett kell létezniük, másrészt az iparszerű gazdálkodás is számos módon művelhető, akár ökológikus módon is.</p> <p>A környezetbarát termelés árát meg kell fizetni, ezt szolgálják a környezetbarát termelésre vonatkozó EU-s kifizetések is.</p> <p>Hogy az ökoszociális gazdaság versenyképes-e az iparszerűvel, az a szabályozókon múlik, hogy a munkát vagy az energiateljesítést „büntetjük-e”. A kívánatos irány az energiateljesítés terhelése lenne.</p> <p>Hiányolja a Stratégiából és az SKV-ból is az atmoszférius terhelések (ammónia, dinitrogén-oxid, metán) mérlegelését. Javasolja ezeket nevesítve elemezni, és az emissziószegény technológiák elterjedését szorgalmazni.</p> <p>A biomassza energetikai hasznosítása értelmes cél, de más nagyságrendben. A mezőgazdasági termelés mindenképpen problémákat generál. A lakosság megfelelő minőségű, mennyiségű és árú élelmiszerhez akar jutni. Ezeket összevetve nincs jó megoldás, a sok rossz közül kell választanunk, ésszerű kompromisszumokat kell kötni.</p>	<p>VM: Az adórendszer megváltoztatása fontos lenne, a minisztérium tett már kezdeményezéseket ebbe az irányba, a döntés más tárcák és az EU kezében van.</p> <p>SKV: Az SKV hatásterülete: a döntéshozás segítése. A döntéshozás számos szempontot mérlegel, ebből csak egy a környezeti. Az SKV célja a fenntarthatósági, környezeti hatások vizsgálata, a kockázatok feltárása.</p> <p>A ma uralkodó nézet szerint, azért kell hasznot, adóbevétel termelő gazdaságot működtetni, hogy ennek a jövedelmeiből megoldjuk a társadalmi, környezeti problémákat. Húsz éve (Rioi konferencia) felismerték, hogy ez nem működik, mert nem lehet annyi hasznot termelni, amennyivel a károk kompenzálhatók lennének. Ezért az EU, és a fejlett világ arra törekszik, hogy integrálja a környezeti szempontokat az intézkedéseibe. A Nemzeti Vidékstratégia ezt valósítja meg az ökoszociális modellel, úgy szeretne jövedelmező termelést, hogy közben javakat termeljen sokak számára, de a környezetet se tegye tönkre. Ez egy merőben új szemlélet, és ezért ez egy merőben új stratégia.</p> <p>Az SKV valóban nem terjedt ki az ÜHG gázok teljeskörű vizsgálatára, de erre nem is vállalkozhat a Stratégia alapján, hiszen abban nincs megadva a szerkezeti változás mértéke. Ilyen vizsgálatot akkor lehetne végezni, ha tudnánk, hogy az új szerkezetben mennyi szántóföld, milyen művelési technológiával, mennyi legelő, mennyi és milyen legelő állattal lesz művelve.</p>
Partnerségi műhely	Oláh András, Sütőipari Egyesülés	<p>Miközben az SKV kevesli az NVS-ben az élelmiszeripar szerepét, az NVS-ben festett kép bukolikus, megvalósíthatatlan, az iparszerű élelmiszertermelést pedig nem kezeli megfelelő helyen. Az iparszerű és a kisléptékű élelmiszer-előállítás között nincs akkora különbség. Az élelmiszer-termelésen jelenleg 33% a teher, és az ÁFA-emelés és egyéb intézkedések újabb terhet rónának rá. Az ökoszociális termeléssel magas minőségű élelmiszert kellene előállítani, könnyítve, az EU-ban szokásosnak megfelelő feltételekkel (pl. 4-5% ÁFA).</p>	<p>VM: Az adórendszer megváltoztatása fontos lenne, a minisztérium tett már kezdeményezéseket ebbe az irányba, a döntés más tárcák és az EU kezében van.</p> <p>SKV: Egyetértünk azzal, hogy a belső piacnak hasznára válna pl. a 4-5%-os ÁFA-kulcs alkalmazása a hazai élelmiszertermelésre, hiszen az állam nem járna rosszul, mivel a közjót támogatná ezzel.</p>
Partnerségi műhely	Mihály Szabolcs, Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság	<p>A Nemzeti Vidékstratégiát korábban véleményezte. A földbirtok politika megvalósításához kísérő programra, intézkedésre van szükség, mert a birtokszerkezet jelentősen befolyásolja a fenntarthatóságot, eltartó képességet.</p> <p>A Stratégia kísérő programjaként javasolja a változások nyomon követését, ugyanis fontos, hogy számokban és térképen ki tudjuk fejezni a változást, a kitűzött cél felé történő elmozdulást. Ehhez, a térfüggő információk megjelenítése céljából, térinformációs rendszerek alkalmazása is szükséges.</p>	<p>VM: A térinformatikai rendszerekkel, nyomonkövetéssel kapcsolatos felvetéssel egyetért, tervezik ezt az NVS megvalósítása során. A vizsgálok is fontosnak tartják a nyomonkövetést, és különösen a térinformációs rendszerek elterjedtebb használatát, amelyek kiváló lehetőséget nyújtanának a különböző paraméterek egyidejű megjelenítésének, és értékelésének.</p>

Partnerségi műhely	Labancz Györgyi, Természetes Életmód Alapítvány	A tudatformáló rész jó, fontos, de kevés. Fontos lenne a mintaértékű életmódot folytató helyekre odafigyelni, azokat segíteni, beleértve azok szemléletformáló tevékenységét (pl. látogatók fogadása). Fontos lenne összefogni, a családok szemléletformálását is segíteni. A Magyar Élőfalu Hálózat tevékenységeit, a gyümölcsészet, a permakultúra művelését, terjesztését javasolja beilleszteni a Stratégiába.	VM: A korábban kapott számos javaslat nagy részét beépítették a Stratégiába. Egyetért azzal, hogy szükség van olyan mintaterületekre, ahol helyi közegben ismerkedhetnek meg a látogatók az ökológikus, permakultúrás stb. gazdálkodási módokkal – erre vonatkozóan várja a javaslatokat. A szemléletformálás vonatkozásában javasolja a kapcsolatfelvételt az oktatási osztállyal.
Partnerségi műhely	Konrád Istvánné, Magyar Piac Szövetkezet, Magyar Nőegylet, MAGOSZ	Az alulról jövő szerveződés és az összefogás fontosságát hangsúlyozza. Az elgazosodott ország, a megműveletlen föld, az eladósodott önkormányzatok problémáján segíthet az értékteremtő foglalkoztatás. Elmondja, hogy két – összesen húsz települést érintő – mintaprojektjét támogatta a Vidékfejlesztési Minisztérium: a projektek vetőmagok szétosztását is tartalmazták. Rövid időn belül mintegy hetven település érdeklődött a projekt iránt. Ez alátámasztja a helyi termékek fontosságát, az azokban rejlő perspektívát. A helyi termékek termelése a parlag területek megművelését is elősegítené, és a termékeket a közétkeztetésben és a helyi piacokon is érdemes lenne megjeleníteni. A mintaprojektjei területén együttműködést ajánl az érdeklődőknek.	A VM kapcsolatfelvételt ajánl. Vizsgálói oldalról fontosnak tartjuk megkülönböztetni a mezőgazdasági használatból kizáródott területeket a szerint, hogy milyen a természetes állapotuk, és a parlagon hagyott terület milyen termőhelyi minőséget, produktumot kínál. Az alacsony termőképességű területeken inkább a magasabb ökoszisztéma szolgáltatásokat kellene előtérbe helyezni a gazdaságtalan termelésnél.
Partnerségi műhely	Králl Attila, Tokaj-Hegyalja Programiroda	Érdeklődik, hogy az SKV mandátuma miért nem terjedhetett ki a megvalósítás szakaszaira. Érdeklődik, hogy a Stratégia megvalósítása hogyan lesz ütemezve, az egyes programok milyen sorrendben lesznek megvalósítva, és felhívja a figyelmet a sorrend fontosságára és az egyenszilárdságú megvalósításra, egyúttal aggodalmát fejezi ki a helytelen prioritizálással kapcsolatban. Ugyanis meg kell vizsgálni, hogy mely programoknak muszáj párhuzamosan futniuk, és melyek azok, amelyeket stratégiai szempontból később is elég beindítani. Kérdezi, hogy az SKV milyennek találta az NVS indikátorrendszerét.	VM: Törekedni fog a minisztérium a programok összehangolására, a megfelelő prioritizálásra, melyhez aktív együttműködés szükséges a többi minisztériummal. Vizsgálói oldalról: a környezeti indikátorokat értékeltük, és javasoltuk azok kiegészítését, pontosítását. A végleges vizsgálati dokumentáció 131-132.-ik oldalán található a javaslatok.
Partnerségi műhely	Tóth István, Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ)	Elmondja magáról, hogy egy kis gazdaság művelője, egy nagy gazdaság résztulajdonosa. A Nemzeti Vidékstratégia három korábbi változatát véleményezte. Megállapítja, hogy a legalapvetőbb kérdésben – ti. hogy a fenntarthatóság nem csupán a környezeti-természeti értékek számbavétele, hanem társadalmi-gazdasági kérdés is – sokat fejlődött az anyag, és érdemi célokat és eszközöket tartalmaz. Véleménye szerint a megvalósítása nagy erőfeszítéseket igényel, és nagy ellenállás is várható. Kulcskérdés, hogy az érintettek mennyire fogják magukénak érezni.	VM: A Nemzeti Vidékstratégia megalkotásánál a gazdálkodókkal is együttműködött a minisztérium, így a megvalósítás idejére szintén az együttműködést kéri, javasolja. SKV: Az iparszerű mezőgazdasággal az egyik fő gond, hogy kevesek hasznát szolgálja, hiszen a profit maximalizálása a célja. Ezért szükségképpen a társadalomra hárítja az externáliákat, kevesebb foglalkoztatásban érdekelt, és nem érdekelt a környezet megőrzésében. Az ökoszociális és iparszerű gazdálkodás között így sajnos valódi konfliktus áll fenn. A

		<p>Probléma, hogy a környezeti értékelés nem terjedt ki a Stratégia végső anyagára.</p> <p>Az export megítélésével kapcsolatban elmondja, hogy az ország a természetes erőforrásait erőltetett formában is használni kényszerül a társadalom ellátásának javítása érdekében, ezért a meglévő lehetőségeket ki kell használni, és az exportot 2020-ig alapvető célként fel kell vállalni.</p> <p>A belföldi piac tekintetében az ár az elsődleges szempont. Ezt nem lehet elvitatni, noha szükség van más szempontokat is mérlegelő programok indítására is.</p> <p>A vidék komplex rendszer, nem szűkíthető a mezőgazdaságra. Nem képzelhető el, hogy a mezőgazdaság bármely üzemmódja kizárólagosan vállaljon felelősséget az egész társadalomért. Ugyanakkor életképes mezőgazdaságra, azon belül fenntartható foglalkoztatásra van szükség. Nem ért egyet azzal, hogy a különböző üzemmódok eltérő foglalkoztatási képességgel rendelkezzenek, ezt számokkal alá tudja támasztani.</p> <p>Véleménye szerint nem EU-s pénzből, nem költségvetési támogatásból fenntartott, hanem a piac által fenntartott foglalkoztatást kell biztosítani.</p> <p>Az ökoszociális és az iparszerű gazdaság közötti dilemma – álprobléma. Az iparszerű gazdaságot is fenntarthatja magánszemély is. Másrészt az iparszerű mezőgazdaság nem azonos az 1970-es évek technológiájával, mezőgazdaságával, amelynek hibáit ismeri. A precíziós technológiák más helyzetet teremtettek, lehetőség van a környezetbarátabb, takarékosabb termelésre.</p> <p>A környezeti értékelés úgy vélekedik, hogy a szén-dioxid-megkötés szempontjából a legkedvezőbb, ha a gyepek, legelők szabadon nőnek, mert legeltetési állattartással, parlagon hagyással ez a képességük romlik. Eközben a legelők ugyanakkora terület alapú támogatást kapnak, mint a szántók, anélkül, hogy a gazdának művelnie kellene azt. Így a támogatási rendszer nem ad eligazítást a gazdának, hogy milyen művelést válasszon.</p> <p>Megdöbbenőnek tartja, hogy 1,5 millió ember iszik a határértéknél magasabb arzéntartalmú vizet, mégis lekötetlen a 2007 – 13 között erre a célra biztosított, százmilliárdos nagyságrendű pénzösszeg nagy része, mert az önkormányzatok nem tudták azt lehívni. Az ilyen célokat súlyozni kellene.</p>		<p>fenntarthatóság érdekében nem választás kérdése, hogy figyelembe vesszük-e a környezet adta korlátokat, hanem erkölcsi kötelesség a saját jövőnkkel szemben. A környezet egy olyan közjó, amely nélkül nem tudunk megélni. Ha az export, vagy gazdasági kényszer felülmúlja a környezet eltartó- és tűrőképességét, akkor erre a vizsgálónak kötelessége figyelmeztetni, az pedig a politikusok feladata, hogy milyen mértékben veszik figyelembe a vizsgálók megállapításait. Sajnos a gyakorlat azt mutatja, hogy a gazdasági érdekek rendre felülírják a környezetieket, de azt is látni kell, hogy ez csak ideig, óráig működik. A gyepek szénmegtartó képessége tény, és nyilvánvaló, ha a legelő állat feldolgozza a növényzet produkcióját, akkor ezzel csökkenti a talaj széntároló lehetőségeit, illetve az emésztés során ÜHG-val terheli a levegő környezetet. Ez is döntés kérdése tehát, hogy mit tartunk fontosabbnak.</p>
Partnerségi műhely	Ispán András, Társadalmi Egyesülések Országos	A mezőgazdasági területeket, városszéli területeket érintő illegális hulladéklerakás ellen társadalmi összefogással lehetne és kellene fellépni.		Köszönjük az észrevételt, egyetértünk.

	Szövetsége (TESZ) Nógrád megyei Szervezete		
OKT	Farkas Hilda	Egyetért azzal, hogy kiváló a Stratégia, elmondja, hogy a korábbi vitákban is részt vett, megállapítja, hogy számos javaslatuk beépült, így a szennyvízgyűjtő hálózattal nem rendelkező egységeknél az egyedi szennyvízkezelés kívánalma. Az „elvezetésre nem kerülő szennyvíz” fogalma pontosításra szorul. A hulladékgazdálkodásról szóló 7.2.1.6. alfejezetben a hulladékhierarchiába (1. pont) javasolja bevenni az újrahasználatra való előkészítést is, mert az szociális és munkahelyteremtő lehetőségeket hordoz. Ugyanitt, a 2. pontban a „fejlődést” javasolja hangsúlyozni a kezelő létesítmények kiépülése terén. Az energiasztratégiával való harmonizációt hiányolja, különös tekintettel a hulladékból nyerhető energia hasznosítására. Az inert hulladékok vonatkozásában nem a hasznosíthatóság vizsgálatát, hanem a hasznosítást tartja megoldandó problémának, szorgalmazza a minél nagyobb mértékű hasznosítást.	Az észrevételek a Stratégiára vonatkoznak elsősorban és nem a környezeti vizsgálatára. Vizsgálati szempontból a hulladékok energetikai hasznosítását kellő óvatossággal javasoljuk megfontolni, hiszen az energetikai hasznosítás a legtöbbször meggátolja az anyagként való újrahasznosítást, használatot, ezért nem tekinthető a fenntartható termelés-fogyasztás eszközének.
OKT	Malatinszky Ákos	Gratulál a Stratégiához és a környezeti értékeléshez. Meglátása szerint a Stratégia minden ágazat számára tartogat tennivalót, ehhez sok sikert kíván. Sürgeti a Stratégia mielőbbi, következetes megvalósítását. Felhívja a figyelmet a Környezet- és Természetvédő Szervezetek 22. Országos Találkozójának a Nemzeti Vidékstratégiáról szóló állásfoglalására, mely szintén pozitívan ítéli meg a Stratégiát, és szintén sürgeti annak megvalósítását.	A vizsgálat szerint is több jelentős pozitív hatása lehet a Stratégiának a környezetre amennyiben a Stratégia egészében valósul meg. Mindig fennáll annak a veszélye, hogy kiválogatásra kerülnek belőle a gazdasági érdekeket szolgáló részek, a környezeti pedig elsikkadnak.
OKT	Ijjas István	Jelzi, hogy írásos észrevételeket is küldött a környezeti értékeléshez (ld. fent). Alapos munkának tartja mind a Stratégiát, mind a környezeti értékelést. Veszélyesnek tartaná ugyanakkor, ha az terjedne el, hogy nincs mit tenni, mert annyira jó a Stratégia. Ugyanis az NVS sem tudott számos kérdést megoldani, hiszen számos területre nincs kihatása, miközben bizonyos problémákat nem lehet kiragadva, más szakterületek eszközeitől függetlenül megoldani. Örömmel fogadná és javasolja, hogy az NVS képezze az Európai Uniónak előterjesztendő, az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap 2014 – 2020 keretének felhasználását majdán meghatározó stratégia alapját is. Kérdezi, hogy mivel a Stratégiát a kormány már elfogadta, milyen módon tudnak érvényesülni a környezeti értékelés kritikai észrevételei. Jelzi, hogy olyan észrevételeket tett, amelyek majd az új EMVA-ra irányuló	A válasz, mint korábban, az írásos észrevételre.

		stratégiában is alkalmazhatók.		
OKT	Ódor Erzsébet	Ahogy azt sem tudjuk, hogy egy területre autógyárat vagy gyógyszergyárat jobb-e telepíteni akár zöldmezős beruházásként, azt sem állíthatjuk bizonyossággal, hogy a szennyvíz elvezetése nem környezetbarát megoldás, mivel nem tudunk eléggé globálisan gondolkodni, minden hatást figyelembe venni és az összhatásokat mérlegelni. Ugyanis nem tudható, hogy például a betoncsövek előállításánál kibocsátott szén-dioxid vagy a helyi kicsi szennyvíztisztítóban ki nem szűrt tisztítószer-maradványok okoznak-e nagyobb kárt.		A környezeti teljesítmények akkor javítható, ha más, új szerkezeteket hozunk létre. A szennyvízzel kapcsolatban egy ilyen új szerkezet, ha nem keletkeztetjük a fekete szennyvizet, hanem a fekáliát helyben komposztáljuk. Ekkor az ivóvíz felhasználását is mérsékeljük, és már ez által is jobb lesz a környezeti teljesítményünk a ma szokásos megoldásnál. Nem beszélve a szükséges energiafelhasználás mértékéről.
OKT	Bencs Attila	A természeti erőforrások használata kapcsán felveti, hogy milyen állapotot akar visszaállítani az SKV (őserdőt-e), ill. milyen alapon állítja és nehezményezi, hogy a természeti erőforrások használata nő, a természeti környezet egyre kisebb területre szorul vissza. A biomassza használata terén sem látunk tisztán globálisan és Magyarországon vonatkozásában sem. Skandináviában az erdőművelés egészségesebbnek bizonyul a nem művelésnél. Egy adott szemszögből mindkét álláspont (védelem és művelés) helytálló, levezethető lenne. A Stratégia a végrehajtás kisebb fogaskerekei számára tudna irányokat megfogalmazni, például a szén-dioxid-kibocsátásra vonatkozóan. Szükségesnek tartja a megvalósítás mielőbbi elkezdését. Felveti, hogy az energiafogyasztás csökkentése összességében hova vezetne, valóban az-e a kívánatos út, hiszen nagyobb népességű terület is képes kevesebb szennyezést kibocsátani.		Mérhető tény, hogy az erőforrások felhasználása, és a természetes tér igénybevétele nő. Az is tény, hogy minden rendszernek van egy rugalmassága, amelynek a határáig lehet csak terhelni. Ha meghaladjuk ezt a határt a rendszer átalakul, és átalakuló rendszerhez muszáj alkalmazkodni. Az, hogy a rendszer rugalmasságát már meghaladtuk, a környezet pusztulása (fajok kihalása, talaj mennyiségi, minőségi pusztulása, vízkészletek kimerülése, fosszilis energiahordozók kimerülése, stb. jelzi. Az SKV nem őserdőt akar, hanem a környezeti rendszerek fenntartható használatát. A fejlettnak nevezett területek jobb környezeti teljesítménye sajnos csak látszat. Pl. az EU a szén-dioxid-kibocsátás 20%-os csökkentését vállalta, majd a kibocsátásokat okozó tevékenységek egy jó részét kiterhelte a globális térbe, ahol ezek a tevékenységek, kibocsátások szabályozatlanok. A népességének agrártermékekkel való ellátásához szükséges terület 60%-át például határain kívülről biztosítja az EU: legnagyobb részt Kína, Ukrajna, Brazília és Argentína területéről.